

SZAKMAI BESZÁMOLÓ

2018. évben a Telki-Annalak lelőhelyen végzett terepi munkáról

A Telki-Annalak lelőhelyen (lelőhelyazonosító: 93523) 2016-ban elvégzett műszeres leletfelderítés és feltárás helyszínéül szolgáló platón 2018. április 24–27; május 2, 4, 8. napokon kiegészítő feltárást végeztünk a 2016-ban feltárt ásatási helyszíntől keletre és délre (ásatási engedély száma: PE-06/OR/585-6/2018, természetvédelmi engedély száma: PE-06/KTF/32445-1/2017).

A munkát az erdészettel és a környezetvédelmi hatóság illetékes természetvédelmi őrével egyeztetettük. Mivel a lelőhelyet a 2016-os szezonhoz hasonlóan végül a Budakeszi Erdészet gépkocsijaival közelíthettük meg, a 40 000 Ft-os behajtási engedély megfizetésére nem volt szükség.

Célunk az Echelion Bt. által elvégzett talajradar, illetve magnetómer méréseken megfigyelhető jelenségek feltárása, illetve abban az esetben, ha ezek a 2016-ban feltárt területre estek, ellenőrzése volt. A feltárást a 2016-os szezonhoz hasonlóan metszetalak hagyásával szelvénné bővített szondákban indítottuk. A 2016-ban feltárt területen a talajradar felmérésen még látható, mélyebb anomáliák területén egy-egy szondát nyitottunk.

Végül a területen újabb régészeti jelenség a 2016-ban feltártakhoz, illetve rekonstruáltakhoz képest nem került elő. A 2016-ban kőszorként megfogható, kör alakú struktúra a nyesett felszínen friss állapotban halványan megfigyelhető árokként folytatódott. A bontás után a metszetben ugyancsak frissen még halványan sejthető volt. A talajfelszín közelében, a 2016-os feltáráson rekonstruált árok szakasz külső oldalán előkerült nagyon gyengén kiégett tűzfolt mutatja még emberi tevékenység nyomát. Keletkezési ideje megállapíthatatlan, illetve valószínűleg nem régészeti korú.

Ezzel a lelőhely teljesen feltártnak tekinthető.

A szondás módszerrel feltárt terület nagysága 80 m², az intenzív műszeres leletfelderítés további cca. 2000 m²-t érintett.

A 2018. évi feltárás igazolta, hogy a plató területén más, a hun kori vagy késő vaskori leletegyüttesek és jelenségek összefüggésében értékelendő régészeti jelenség nem maradt. A 2016-ban feltárt leletegyüttes Európa második legjelentősebb hun kori áldozati leletegyüttese, amely egyedülálló azáltal, hogy belső rendszere, a tárgyak deponálási mintázatai – térbeli struktúra, tudatos rongálások – is dokumentálhatók voltak. A 2018-as – végül sajnos negatív feltárás – emiatt a lelőhely teljes megkutatásával nagy jelentőséggel bírt a hun kori, alig ismert, valószínűleg halotti áldozati rítusok kutatása számára.

A kézi szerszámokkal folytatott földmunka után a szondákat visszatemettük, a természetes állapotot helyreállítottuk. Mivel a lelőhely teljesen feltárt, illetve vízmosásos, erdei környezetben fekszik, a továbbiakban a lelőhelyet védő, állapotkonzerváló intézkedésekre, karbantartási tervre nincs szükség.

A plató környezetében a második világháborúban erőteljes harci cselekmények folytak (német-magyar kitörés útvonalába, illetve annak délnyugati végére esik), ennek nyomai máig erősek. A hegyoldalban fémkeresős kutatás során egy német katona maradványai kerültek elő, amelyet a Hadisírgondozó munkatársai, illetve a Németország részéről erre megbízott Kohlrusz Gábor exhumált.

A lelőhelyen a 2018. évi ásatás során feldolgozható leletek sajnos nem kerültek elő.

A Magyar Nemzeti Múzeum által biztosított önerőt a terepen töltött napokra kifizetett munkabér biztosítja. A mellékelt ásatási napló és költségelszámolásban feltüntetett munkanapokra a természetvédelmi terület határáig jutáshoz a múzeumi gépjárművek mellett a szükséges létszám szállításához magánszeméllyel kötött megállapodás alapján is igénybe vettünk gépkocsit (20174+34764 Ft). A múzeumi és a második gépkocsi használati és üzemanyagköltségei együtt teszik ki a szállítási költségeket. A feltárás során a köves, kötött talajban tönkrement szerszámokat ősszel pótoltam (40510 Ft). Ezen kívül irodaszerre vettem igénybe a támogatást (10140+14050 Ft), csomagolóanyagra – leletek hiányában – nem volt szükség. Az Echelion Bt által elvégzett talajradar és magnetométer mérésekért 99.060 Ft-t számlázott ki.

Budapest, 2018. december 7.



Szenthe Gergely

Magyar Nemzeti Múzeum

Régészeti Tár